

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám
12
fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Egy szám
12
fillér.

Kisebbségek és honvédelem.

Irta: Lukács György

A főhatalmak és a mi utódállamaink között létrejött azon nemzetközi szerződések, amelyeket általában kisebbségi szerződéseknek szokás nevezni, megálapítják a kisebbségek jogait s arra kötelezik az utódállamokat, hogy tiszteletben tartsák ezeket a kisebbségi jogokat. E végből kimondják, hogy a rendelkezésekkel ellenkező törvények, avagy kormányzati rendelkezések semmiképp sem lehetnek a szerződéses rendelkezéseket az utódállamok alaptörvényeik közé kötelesek iktatni. Együttal a szerződések az utódállamoknak kisebbségeikkel szemben fennálló ezen kötelezettségeit nemzetközi érdekűeknek nyilvánítják és a kisebbségek jogait nemzetközi védelem alá helyezik.

A gyakorlatban — sajnos tudjuk — mindezek a rendelkezések végrehajthatatlanok. Az utódállamok fogyatékosan, vagy egyáltalában nem vették fel alkotmánytörvényeik közé a kisebbségi szerződéses rendelkezéseket, sőt sok esetben az ezen nemzetközi rendelkezésekkel egyenesen ellenkező rendelkezéseket foglaltak törvénybe. De még azokat a határozmányokat is nap-nap mellett megszegik, amelyeket híven iktattak be törvényeikbe. A nemzetközileg megállapított kisebbségi rendelkezések rendszeres megsértését és semmibe vételét főleg az teszi lehetővé, hogy a nemzetek szövetsége egyáltalában nem gyakorolja a reá bízott felügyeletet, egyáltalában nem foglalkozik a kisebbségek megsértett jogainak védelmével, hanem legfőbb gondja ezen a téren, — csak erre ér reá, egyébre nem — hogy folyton a kisebbségek lojalitási kötelezségeit hangsúlyozza, teljesen megfeledkezve arról, hogy ezek a lojalitási kötelezségek, — amelyekről egyébiránt a kisebbségi szerződések egyáltalában nem emlékeznek meg — viszonyosak, t. i. ellentételik van s az ellentét az, hogy a kisebbségek jogait is tiszteletben tartásák.

Hogy a lojalitási kötelezségeknek csak viszonyosság mel-

lett, azaz a jogok egyidejűleges megadásával és a jogokban való megvédéssel együttesen lehet értelme, arra álljon itt egy eklatáns példa.

Hogyan lehet a katonáskodási kötelezettséget azoktól a kisebbségekhez tartozóktól megkövetelni, amely kisebbségeknek szerződésileg kötelezett jogai elkozztatnak? Hát lehet-e józan értelemmel attól a pária magyartól, aki semmiben sem élvezi a cseh, vagy román állam védelmét, támogatását, hanem mindenben csupán sújtó karját érzi, lehet-e attól azt követelni, hogy életét és vérét áldozza azért az államért, amely őt elnyomja, üldözi, legerősebb emberi és nemzeti jogaiból kiforgatja? Hogyan lehet a jogtalantól, a hazátlantól, az ugynevezett haza védelmét

követelni? Hát nem őszintébb volt-e a középkori jobbágyrendszer? Igenis, a jobbágyoknak nem voltak jogai, vagy csak minimális jogai s a jogok teljességét csupán a kiváltságosak, a nemesek élvezték. De a becsületes középkor nem is követelte a jobbágytól a haza védelmét. A honvédelem, a katonáskodás kötelezsége kizárólag a kiváltságosokra, a nemességre, a rendekre hármlott.

Nem becsületesebb, nem őszintébb eljárás volna-e az utódállamoktól, amelyek a kisebbségeket jogtalan páriákká degradálják, ha ezeket a jogtalan páriákat nem kényszerítenek a katonáskodásra? Ha lábball tiporják a kisebbségek jogait az utódállamok, legalább ne kényszerítsék ezeket a lealázott kisebbségeket mosto-

hájukért való véraldozatokra.

Mentsék fel őket a katonáskodás kötelezsége alól. A sanyargatásokkal már amugy is középkori állapotokat teremtettek az utódállamok. De ha már a visszafejlődés útjára léptek, ha haladnak hátrafelé a középkorba, legalább kövessék a középkort abban a becsületes eljárásában is, hogy a jogtalantól nem kívánta a hon védelmét.

Vagy ha már a becsületes elbánás nem bir vonzóerővel az utódállamokra, nem hallgatnának-e az okosságra? Nem okosabb volna-e a jogtalan kisebbségeket önként mentesíteni a katonai szolgálat alól, még mielőtt azok alkalomadtán megtagadják annak teljesítését? Mert mindennek vége szakad egyszer, még a türelemnek is.

Vasárnap nyílik meg családias keretek közt a tagok részére Baja város legszebb egyesületi székháza.

Az ünnepélyes megnyitó nyáron lesz minden társadalmi réteg bevonásával. — A Kereskedő Ifjak Egyesületének nagyszabású közgazdasági és kulturális programja. — Magántisztviselők is tagjai lehetnek az Egyesületnek. — A könyvtárat is kibővítik.

Időnként cikkek, hirdások jelentek meg a Független Magyarország hasábjain arról, hogy milyen stádiumban van az az építkezés, amelynek az volt a komoly rendeltetése, hogy a másfél évtizedes pauza után felveendő egyesületi élet kereteinek elhelyezésére állandó otthont adjon a Bajai Kereskedő Ifjak és Magántisztviselők Egyesületének részére. Az Egyesület új otthona a Katona József utcában lesz a Sándor László vasuti vendéglős tulajdonát képező egykori gőzfürdő telkén, ahol az Egyesület részére nagyszabású építkezéseket fogantatott a telektulajdonos, miután az Egyesület szerződésileg 15 évre nyert itt új otthont.

Az őszi és téli építkezések után az elkészült helyiségeket mesterséges uton — fűtéssel — kiszáritották s vasárnap, március 3-ikán fogják átadni egyszerű, meghitt családi ünnepség keretében az egyesület tagjai részére

használati célokra, vagyis vasárnaptól kezdve megindul a mozgalmas egyesületi élet az új klubban.

Ez alkalommal tudósítónk felkereste Klein Emilt, a Bajai Kereskedő Ifjak és Magántisztviselők Egyesületének elnökét, azon célból, hogy tájékoztasson bennünket a vezetése alatt álló egyesület jövőbeli terveiről. Klein Emil elnök a következőkben informálta a F. M.-t:

— Kitérő, hosszas és küzdelmes munkánk végcéljához közelidük. Ugy tervezzük, hogy március 3-ikán átadjuk az Egyesület helyiségeit hivatásunknak. Az egyesületi tagok igen nehezen várták ezt az időt, nagy hiányát érezték annak, hogy immár 15 év óta hajléktalanok voltak; a társadalmi érintkezés teljesen szünetelt az alkalmazottak között, ezen idő alatt igen sokat mulasztottunk. Ezért most fokozottabb tevékenységgel akarjuk a mulasz-

tásokat pótolni.

— Céltudatos programot dolgoztunk ki, amelyet minden törekvésünkkel igyekszünk keresztülvinni. Megindultak a tárgyalások rendszeres kereskedelmi szaktanfolyam létesítése iránt; idegen nyelvek, gyorsírászat s a gépirás állandó tanítására kurzusokat fogunk rendezni, ezenkívül közgazdasági és kereskedelmi tárgyú liceális előadások sorozatával alkalmat akarunk nyújtani tagjainknak az általános művelődés fokozásához. Mindezeket díjmentesen, vagy a tagok részéről minimális díjak hozzájárulásával akarjuk megvalósítani. Nagy anyagi áldozatot követel még az is tőlünk, hogy könyvtárunknak a modern irodalom termékeivel való felújítása halasztgatatlan, mert 15 év óta ezen a téren nem pótolhattunk semmit. Sajnos, beismerem, hogy ezen kultúrörekvéseink megvalósításához gyengék vagyunk és ezért Baja város ragyabecstült társadalmát fogjuk felkérni, hogy mint pártoló tagok támogassák Egyesületünket.

— Szakitottunk a régi rendszerrel, alapszabályainkat oda módosítottuk, hogy a női magántisztviselők is tagjai lehetnek Egyesületünknek. Ily irányu felhívásunk szép eredménnyel is járt, mert nagyon sokan, eddig 15-an jelentkeztek a tisztviselő-

Sárcipőt,

leszállított áron árusítunk

Tavaszi kötöttáru-ujdonságok

női kabátok, mellények, Cardignok beérkeztek, nagy választékban

FENYVESI ÁRUHÁZ

Baja

FISCHER PÁL divatüzlete

Figyelje meg árainkat! Szabott árak! Nézze meg kirakatainkat!

hölgyek közül az Egyesületbe való belépésre. Modern a mai kor igényeinek megfelelő kényelmet nyújtó klubhelyiség és gyönyörű nyári kerthelyiség fog a tagok rendelkezésére állni, ahol tagjaink fejlettebb társadalmi életet élhetnek. Gondoskodunk a tagok nemesebb irányú szórakozásáról és bizzunk abban, hogy Egyesületünk minden vonatkozásában a hozzá fűzött reményeknek meg fog felelni s be fogja tölteni azon komoly hivatást, hogy Baja város kereskedelmének művelt és tanult utódokat neveljen.

— Az ünnepélyes megnyitáshoz meg fogjuk hívni Baja városi társadalmát, de ezt későbbi idő pontra vagyunk kénytelenek halasztani, mert egy része a befejező munkáknak csak a nyári folyamán lesz kivitelezhető.

— Egyelőre ennyi az, amit ma önnel közölhetek. Igérem azonban, hogy a jövőben is híven be fogok számolni arról, hogy mennyiben sikerült törekvéseiket megvalósítani.

Március 15-ikén este hat órakor a Kereskedő Ifjak klubhelyiségében hazafias ünnepséget rendeznek a tagok és a nagy közönség részére. Az ünnepély szónoka Legányi Dezső, az áll. fiu felsőkereskedelmi iskola igazgatója lesz, aki a nap jelentőségét fogja méltatni, mint a magyar nemzeti regeneráció első állomását.

Március 17-ikén tartja az új székházban évi rendes tisztújító közgyűlést az egyesület cvvel a napirenddel: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztárnoki jelentés. 3. Jegyzői jelentés. 4. Számvizsgálói beszámoló. 5. Tisztújítás.

A Kereskedő Ifjak Egyesülete békében mindig előkelő tényezője volt a bajai társas életnek és társadalmi életnek és társadalmi mozgalomnak: reméljük, hogy az agilis és körültekintő mostani elnök vezetése alatt hamarosan visszaszerzi azt az előkelő pozíciót, amit egykor elfoglalt. Az egyesület kitűnő elnöke által adott program olyan széles horizontot, olyan bő skálát, amivel egyetlen más bajai Egyesület sem rendelkezik. Bizton hisszük, hogy az egyesület tagjai szívesen fogják felkeresni saját klubjukat, ahol hasznos és kellemes órákat tölthetnek és az ilyen szerteágazó érdekltségű kulturprogram után jogosan várható el az is, hogy a nagyközönség is megértéssel, szimpátiával fogja támogatni ezt a friss és lendületes egyesületet, amely arra hivatott, hogy a kereskedelem számára megfelelő és lankadatlan energiájú utánpótlást termeljen ki.

Diszes cement-, márványoztaik lapokat, lábazatokat és műkő-síremlékeket a legjobb és legszebb kivitelben, állandóan nagy választékban ajánlja
GRÜNHUT és TÁRSA
Telefon 160.

Hozzászólás a Sugovica-kotrás kérdéséhez.

Irta: **Abonyi József** mérnök.

Fehér Jenő kollégám a Független Magyarországnak f. hó 23-iki számában megjelent cikkében teljes alaposággal mutatta ki azon elgondolásnak tarthatatlanságát, amely szerint Willmann János kartársam a drága kotrás helyett olcsó vízmosással kívánta a Sugovicát kitisztíttatni. Ezzel az egész ügy befejezést is nyervehetett volna a „Bajai Ujság” f. é. 24-iki számában újabb cikk nem jelenik meg, melyben Willmann kartársam eredeti tervéhez ragaszkodik.

Ez készített arra, hogy az ügyhöz én is hozzászóljak, hiszen a kérdés mindnyájunkat érdekel.

A hidraulika valóban az a tudomány, melynél a szürke elmélet kullogva követi a tapasztalatot. Egy jó — a sablontól eltérő eszmének a kivitele éppen itt vezethet nagy megtakarításokra, vagy dusan gyümölcsöző befektetésekre. Az a fölvetett idea azonban alapjában hibás, amely szerint a Sugovica fenekén kompakt tömegben lerakódott iszapot — még ha azt egy cunette-el (árkocska) vagy akár 2-3 méter fenékszélességű árokkal föllazítjuk is — a Duna vízének energiája ki fogja mosni. Ott bizony nem működik egyéb erő, mint a Sugovicába kerülő — kilométerenként mintegy 4 cm-esű víznek tömege és sebessége, amely ezt a munkát elvégezni nem képes. Olyan ez, mint hogy ha egy 2 méter magas kocka fenekébe 2 cm. átmérőjű lyukait furunk és azt bedugaszoljuk. A dugóra nem a kockában levő 8000 liter víz sulya nehezedik, hanem csupán 0,6 liter-é. Ez ama bizonyos hidrosztatikai paradoxon, melyet diákjaink oly gyakran elátkoznak. A kocka képviseli itt a Dunát, a dugó az iszapot, a furat: a Sugovica-meder szelvényét (szélességének alakulatát) a nyomó magasság: a fenék esését. A víz sebessége pedig lényegesen ez utóbbi tényezőtől függ. Hordalékos folyónak az esésén azonban alig tudunk változtatni, mert az ilyen víz konzervatív természetű: ha arra kényszerítjük, hogy felső szakaszán mélyítsen, akkor alsó részén iszapot és fordítva is mindaddig, míg a neki megfelelő esést ki nem erőszakolja. A gyakorlatban nem fog Willmann kollégám példát találni arra, hogy — egyéb mesterkedések nélkül — a kanyarban nagyobb munkát tudjunk a vízzel elvégeztetni, mint a rövidebb ágban. Sőt a tapasztalat azt bizonyítja, hogy még az átvágások is csak akkor sikerülnek, ha rövidülési arányuk 3, vagyis ha a kanyar hossza 3-szorta nagyobb, mint az átvágásé. Szakemberek ezen megállapítását módomban van gyakorlati példával is igazolni. A

Temes folyón Temes-Ság és Bóka között a múlt században több átvágást létesítettek. Ezek az átvágások néhány év alatt mind eliszaposodtak, pedig a Temesnek esése lényegesen nagyobb, mint a Dunáé itt nálunk. Az átvágásokat 1904—1908 években újra kiemeltük és itt alkalmaztuk Willmann kollégámnak azon eljárását, hogy az új átvágásnak kimélyítését és szélesítését a víz erejére bízuk. E célból azonban az anyamedret az átvágás alatt teljesen elzártuk és a Temesnek egész víztermégét az átvágásba szorítottuk. De még az ilyen kimélyítést sem lehet büntetlenül elvégezni, mert a víz az így kikotort anyagot másutt rakja le, ami ismét a fölötte lévő szakasz eliszaposodását okozza.

Nagy vita volt az Omkéban a vasuti menetrendi kívánságok előterjesztése, a pótvásárok engedélyezése és az esti hat órai záróra körül.

Az Omke bajai csoportja hétfőn este a Kereskedelmi Kaszinó helyiségében dr. Bajai Ernő elnök praesidálásával népes választmányi ülést tartott. A Magyar Hét akció megrendezése óta ez volt az első Omke-választmányi ülés, amelyen Zádor Oszkár alelnök számolt be az Omke központ által Budapesten rendezett adóügyi anketeken szerzett tapasztalataikról.

Utána színes vita fejlődött ki a pécsi vasuti üzletgazgatóság egy átiratára, amelyben azt kérte az Omké-tól, hogy terjessze elő a nyári menetrend összeállítására vonatkozó kívánságait. Egy óráig tartó vita után az a vélemény alakult ki, hogy a délelőtt fél 11 órakor Bácsalmás felé induló személynvonatot vagy későbbi, vagy korábbi időpontban kéri indítani. Ezenkívül a reggel 5 óra 15 perckor induló vonatot úgy kéri beállítani a menetrendbe, hogy az télen reggel fél 8 órakor induljon.

Ugyanakor heves vita keletkezett a pótvásárok engedélyeztetése körül is. A vásárrendezési hatóság a pótvásár elrendezése előtt csak az Ipartestület kiküldöttét s néhány magános kereskedőt hívott meg, de nem hívta meg az Omkét, mint kereskedelmi érdekképviseletet leghivatásosabb fórumát, sem pedig a

A mi esetünkben tehát az ilyen meder mélyítési eljárás kedvező eredményre nem vezethet és meg kell maradnunk a jó öreg kotrási methodusnál. Fenmarad még az u. n. Türr féle gát eltávolításának a kérdése. Ez a probléma Baja városát nem érdekli. Mi itt a Sugovicánkban a zárgáttól függetlenül kapunk élő vizet. Ránk nézve ez a fontos.

Az alsó érdekltség fogja majd eldönteni a kérdést, hogy a bontási, kotrási és fentartási költségeket gazdaságos befektetésnek tarja-e.

Willmann kartársamnak egyébként, úgy hiszem, mindnyájan köszönettel tartozunk azért, hogy figyelmünket a közegészség szempontjából oly fontos kérdésre irányította.

Kereskedelmi Kaszinót s így történt, hogy az egyenként meghívott kereskedők tiltakozása ellenére is az Ipartestület kérelmére elrendelte a hatóság a pótvásárt, mert a hatóság így akarja behozni azt a bevételt, amitől elesett a legutóbbi vásáron.

Felkérjük az Omke tagjait, hogy szereznek meg az Omke központtól a fiók utján fényképes igazolványukat, amely a hajón félúru jegy vásárlására jogosít.

Elhatározták, hogy az Omke részére tagokat fognak gyűjteni. Zádor Oszkár elnök elmondotta, hogy az Omke-központ milyen szeretettel gondolt az őszi nagygyűlés óta Bajára s azon készségeket jelentették ki, hogy bármikor szívesen lejönnék Bajára.

Az Omke tavaszi nagy gyűlést április végén, vagy május elején tartja meg ugyanolyan széles keretek között, mint az eddigi nagy gyűléseit.

Klein Rezső elnök, kereskedelmi és iparkamarai tag bejelentette, hogy dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár is azon készségeket nyilvánította, hogy szívesen jöjjön Bajára előadást tartani. Valószínűleg a legközelebi nagygyűlésre hívják meg.

Parázs vita alakult ki a magánakcióra megrendezett s keresztfelvitelt élti 6 órai záróra kérdése felett is. Azon vélemény

Mától kezdve, míg a készlet tart, minden vevőnk

Ingyen kap

egy mintadarab **Avasi szappant**, hogy meggyőződhessék annak kiváló minőségéről. Avasi szappan kitűnően habzik, finom illata, használatban tartós, nem lugos, a bőrre ártalmatlan.

Apolló-illatszertár.

Schön és Bajai a DGT. köszönbányák képviselője.
7000 kalóriás pécsi tojás szén (bulett)

A pécsi bánya 1928. év őszén hozta forgalomba és használata azóta rohamosan terjed, mert hozzáértően kezelve, megfelelő rostélyon (cc 14 mm. köz.) szagatlanul ég el és használatával a porosz szénekkel és kokszzsal egyenlő értékű hőhő és érhető el. Kívánatra önköltségi áron rostélyt cseréltetünk. Kívánatra háznál díjtalanul bemutatjuk a bulett használatát

Fával égetett, antált salétrom

téga

legolcsóbban kap

Grünhut Társa

tégla- és csempegyárban. Telefon 160.

Fürösztomosó

tekk,

léte

jó olaj

UTRY Pálnál

kap. Erzsébet kir. Tel. 280.

TÉGA

a legolcsó

Polláksef

fakeres Rosenthal Ma Duna-szekcsővár egyedaráll.

Mi a **sodronyész-**

szükségletét, kérjen

áralánlatot a költől:

UTRY Pálnál

Erzsébet kir. Tel. 280.

Febr. 25-től május 4-ig reggel 6 óráig

Dr. Makrászló és Gyarmil

gyógyászati szertár

éjjeli szertár.

Az ügyeletes szertár

vasárnap délután 6 óráig áll a közönség rendelkezésére.

alakult ki, hogy azt az Omkén keresztül kellett volna megcsinálni. Lázár Lajos optikus pinztári jelentése után bejelentette, hogy az esti 6 órai zárót kereszttől akarják vinni az év minden hónapjában s azt állandósítani akarják, de az a bejelentés recenzust kellett s előre bejelentették egyes tekintélyes kereskedők, hogy abba nem mennek bele, mert van olyan időszak, amikor esti 6 óra után is van üzleti élet.

Evvel kapcsolatban Klein Emil a vasárnapi egéznapi kötelező

zárást ajánlotta s ez mellett foglalt állást.

Denneberg Jenő kérdést intézett az elnökséghez az iránt, mikor kerülnek kiosztásra a Magyar Hét dísz- és egyéb oklevelei s mikor kapják meg a kiskereskedők a felajánlott díjakat, miután a pénzügyi versenydíjakat már kiosztották.

Alföldy János titkár válaszában bejelentette, hogy sürgetik a kamaránál az okleveleket, de még mindig nem kapták meg.

Evvel az ülés véget ért.

Farsas-kaland Bácsalmáson.

Három kóbor farkaskutya keserves végének története

Az utóbbi hetekben, mióta a tél igen szigorúan fogott bennünket, az újságok hírei közt mind sürűbben bukkant fel a hír, hogy itt is, meg ott is farkasokat láttak. Persze ezek a hírek nem nagyon alkalmasak arra, hogy az ország jóhírnevét fokozzák a külföldön, mert a franciák ilyen hírek olvasására nagy vadonnak képzelik el Magyarországot, ahol dzsungelből ugrálnak elő a fenévedak.

Mulatságos farkaskalandról szól az alábbi kis történet is, amelyet bácsalmási vadászok mondtak el nekünk.

Szombaton délben beállított a község háza udvarára Haász Jakab bácsalmási lakos, híres vadász s bejelentette, hogy három farkast lőtt a határban, amik künt vannak a község háza előtt a kocsin. A három bestiát leemelték a kocsirol s a község háza udvarán helyezték el.

Pillanatok alatt elterjedt a híre annak, hogy a község háza udvarán három agyonlőtt farkast tarték ki közszemlére. Az egész község csodájára járt a három szépen fejlett csikasz-példánynak. Pár óra leforgása alatt több ezren szemlélték meg a három torportyán férget, amelyek úgy voltak kiaggatva a község háza udvarán, mint a mészáros üzletében a levágott borjak.

A vadászok meg akartak bizonyosodni, hogy komoly ordasokkal állnak-e szemben, mert nem akarták magukat kinevetetni. Hamarosan megszerzték Brehm „Állatok világa” című nemrégiben megjelent kiadását s kezükben a híres zoológus könyvével minuciózus pontossággal állapították meg, hogy csakugyan szépen fejlett három farkaspéldány esett vadász-zsákmányul.

A három réti rablót le is fotografálták részint azért, hogy a vadásztrofeát bármikor feltüntesse a fénykép, részint pedig azért,

hogy elküldjék a felvételeket a képes lapoknak közlés végett, részint pedig azért, hogy egy-egy fényképet felküldjenek az Állattani Intézetnek és az Állatorvosi Főiskolának.

Nagy volt az öröm Bácsalmáson, hogy éppen Bácsalmás községet érte a nagy megtiszteltetés a serstől, hogy egy napon három ilyen martalóc-féregtől is sikerült egy bácsalmási vadásznak megtisztítani a határt s most már a birkák, jérék nyugodtan alhatnak a karámokban. Három utonállóval kevebb van.

Még ugyanaz napon az esti órákban azonban váratlan fordulat következett be, amennyiben Hönig Mihály bácsalmási birtokos is meghallván a nagyszerű vadász-zsákmány hírért, éppen azért, mert több kölykes farkaskutyája nem jelentkezett, elment a község házára, ahol az egyik farkasban felismerte kedves Sipszi farkaskutyáját.

Esteléd pedig átrándult Bácsalmásra a mélykúti vasuti állomásfőnök, aki szintén megtekintette a vadász-zsákmányt s az egyik farkasban az ő eltűnt Frici farkaskutyáját agnoszt kálta. Most keresik a harmadik szép himpdány farkas gazdáját.

Az esetet borzasztóan restellik a derék bácsalmásiak, akik gyilkolni volnának képesek, ha valaki megkérdezi tőlük, hogyan néztek ki a farkasok.

Az Uj Nemzedék című fővárosi lap bedőlt a farkaskalandról terjesztett híreknek s nagy büttel azt írja: Husz szánon felfegyverzett emberek üldözik a farkasokat. A tudósítása pedig ezeket mondja:

Ordasok a Bácskában.

Bácsalmás, febr. 25.

A közeli Tataháza községből jelentették, hogy az ottani határban farkasok mutatkoznak, ezért

a bácsalmási vadászok segítségét kérték. A bácsalmási vadászok husz szánkóval Tataháza mentek és a hamarosan jelentkező farkasokat üldözöbe vették. Az egyik farkast Haász Jakab bácsalmási kigazda le is lőtte, a másik három elmenekült.

Esővíz medencék elkészítését legolcsóbban vállalja.
GRÜNHUT és TÁRSA
Telefon 160.

Volt bajai kovácsinas karrierje.

Inas, majd fűtő s kifutó volt, míg most elismert nevű festővé futott be az Ernst-muzeum kiállításán és a pesti lapok művészet-kritikáiban.

Vasárnap nyílt meg Budapesten az Ernst muzeum kiállítása, amely minden szezon kimagasló művészi eseménye. A kiállító elismert nagy művészek nevei mellett egy egészen jelentéktelen név szerepel még a festők között: a név Cserepes István.

Ki tudott eddig Cserepes Istvánról, aki tegnap még az ismeretlenség élet-utvesztőjében tévelygett sorsa által ide-oda dobáltatva és ma már szárnyára kapta a hírt, mint jőnevű festőművészt, aki most arrivált. Cserepes István nevét mártól kezdve ismerni fogják az országban, nem azért, mert az Ernst-muzeum kiállításán való részvétele már egy magában is megkülönböztetettséget jelent, hanem azért, mert Cserepes István a legkomolyabb művészi értékekkel megáldottan került elő a névtelenség mélyéből.

Munkás-proletársorsból lépett ki, mikor magáraeszmélten megérezte, hogy nem a kalapács, meg a gépkazán mellett fogja robotos életét eltölteni s az ecset után nyílt, amellyel a kezében iadult el azután elhivatott művészi pályáján.

Vidéken jár elemi iskolába, ahol először kezd rajzolni s

— **Makacs székrekedés, vas-tagból katarrus, gyomorhaj, puffadás, vértorlódás, sárgaság, csipőfájás stb. eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvizkura hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szív-elzsírosodásnál is reggel, délben és este egy-egy harmadpohárnyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszer üzletekben.**

tanítója nagyon meg is dicséri s biztatja, hogy csak rajzoljon szorgalmasan. Az élet azonban gyorsan elzárja előle ennek még a lehetőségét is. Szegény gyermek s a szülei inasnak adják. A földhöz ragadt szülőknek nem volt módjuk, hogy iskoláztassák s urat faragjanak belőle. Egy kovácsműhelybe került Baján s itt dolgozik jó hosszú ideig. Este verseket írogat, olvas, tanul, továbbképzzi magát, akarnok-autódidakta. Falja az újságokat, tömi magába a betűt, a tudományt s így támad benne fokozottabb érdeklődés az irodalom iránt.

— Egyedül az újságoknak köszönhetem, hogy a művészet és az irodalom iránti érdeklődésem kifejlődhetett! — mondta tudósítónknak.

Bajáról a fővárosba került a kis kovácslegény: Budapesten, mint fűtő kapott alkalmazást. Minden munkát el kellett vállalnia, hogy megteremtse számára magát ifjúságának átvergdéséhez a csekély anyagi eszközt. Hosszú évek után ismét el fogja a vágy, hogy rajzolhasson és ha ideje engedi, „sáját gyönyörűsége” rajzolgat is. Estéknél — bár csak rövid ideig — eljár a

Bécsi vásár március 10-től 16-ig. (A Rotundában 17-ig)

Külön kiállítások:

Nemzetközi

Autó- és motorkerékpár-kiállítás. Technikai újdonságok és találmányok. Utépitővásár (Szénavásár Műselyem-kiállítás) Bécsi szőrmédivat-szalon. Élelmiszer és élvezeti cikkek kiállítása. Mező- és erdőgazdasági mintakiállítás.

Osztrák hízóállat kiállítás 1929. március 15-től 17-ig.

Nem kell vízum, utlevéllel és vásárigazolvánnyal szabad határátlépés Ausztriába. Nem kell cseh átutazóvízum! Jelentékeny menetdíjkezdmények a magyar csehszlovák és osztrák vasutakon, valamint a légi forgalomban. Mindennemű felvilágosítás, valamint vásárigazolvány (4. — Pengő) kapható a

Wiener Messe A. G.-nél, Wien VII.,

valamint a lipcei Tavasz vásár tartama alatt a lipcei kirendeltségnél (Oesterreichisches Messhaus) és a tiszteletbeli képviselőkénél: Mdy. Hiv. Menetjegyjroda fiókja Baja, Szent István-tér 4.

U-R-A-N-I-A

Február 27-én szerdán d. u. 6. este fél 9 ó.

Pola Negri és Lukács Pál tüneményes alakítása

A színésznő szerelmei

„Rachel” a 860-as évek legnagyobb francia tragédiájának története 10 felvonásban. — Főszerepben:

Pola Negri, Lukács Pál, Nils Aster. — Ezenkívül:

Megfogtam a kémet

Falrengető bohózat 8 felvonásban. — Főszerepben:

Wallace Berry és Raymond Hatton.

— H i r a d ó. —

Legkönnyebben
fűthetők a

HERAKLIT

lemezekkel épült
lakások

Heraklit a legtökéletesebb hang, hő és nedvesség szigetelő

Egyedárusító: **Pollák József** fakereskedő, Baja.

Bodolini-Volkman festőiskolájába.

Ott hagyja a fűtői állást és mint kifizető keresi meg kenyerét. Most még nagyobb kedvvel fog a rajzoláshoz. Egyik barátja biztatására jelentkezik 1926-ban a Képzőművészeti Főiskolán — felvételtre. Csók István tanár, a nagy nevű művész elragadtatással nézi a fiu rajzait s azonnal felveszi osztályára. Tandíjmentességet szerez neki, majd ösztöndíjat is kap. Cserepes nem egészen két évig járt be a festőakadémiára s azután otthagya. Egyelőre eleget tanult, eleget tudott. Barátai támogatásával azóta „önállóan” dolgozik és amikor az idén beállított az Ernst-muzeumba avval a kijelentéssel, hogy szeretne kiállítani, bizony kissé lemosolyogtak az ismeretlen művészifjú. Amikor azonban kitergette pasztellképeit, már nem mosolyogtak rajta.

— Ha, a többi pasztelljei is ilyenek, — megcsináljuk a kiállítást, — mondták neki.

— Még különbek! — választott önértékesen Cserepes István.

És most egy külön teremben bizonyítja 30 és egy néhány gyönyörű pasztellje, hogy Cserepes István igazat mondott.

Teljesen kiforrott művészegyniségét reprezentálnak ezek a lehelletfinom és letompított színskálájú pasztellképek. Bámulatos egységbeforrással adja vissza a természetet és az a kéz, amely a nehéz testi robotban durvult, most tüneményes finomságokkal teszi gazdaggá képeit. Cserepes István a magyar festőművészet egyik legkomolyabb ígéretévé avanszált. Érvényesülésének egyetlen hatalmas protektora volt: a tehetsége.

Amikor a fővárosi lapok tudósításait olvassa a közönség az Ernst-muzeum kiállításáról s a tudósításokban találkozik Cserepes névvel, nem is tudja a bajjai polgár, hogy itt a szívének fel kellene oldódnia és melegebben, zengőbben kellene éreznie, mert ez a Cserepes István nagyon közel van mi hozzánk. Itt volt inas élete a első állomásán,

vagyis a bajjai ipar adta a magyar művészetnek ezt a nagyszerű ígéretet.

Egyébként a fővárosi lapok elismeréssel írják Cserepes művészetéről, amelyet öserejűnek mondanak. Pasztelljein finom, pársán letompított tonusok és egészen vak színek adnak különös hangulatot a tájképeinek.

MOZI.

Rachel és Pola.

Van néhány nő az évszázadok folyamán, akinek ellenáthatatlan hatalma volt a férfiszívek fölött. Az egész világ a lábaik előtt hevert. Cleopatra, Trójai Heléna, Madame Dubarry, a nagy színésznők, mint Adrienne Lecouvreur és Rachel, a tüneményes francia színésznő.

Bármily rendkívüli asszony volt is a történelem Rachelje, szebb és varázsosabb aligha lehetett, mint ahogy a vásznon Pola Negri alakításában megjelenik. A film címe: „A színésznő szerelmei.” Hazájának legelőkelőbb férfijai vetélkednek Rachel kegyeiért, néhányuk részestül is abban a kitüntetésben, hogy Rachel meghallgatja őket, szívet azonban nem adja oda ezekhez a kalandokhoz, amíg szembe nem kerül az elsővel, az egyetlennel. Rachel, akinek kalandos magánéletéről sokat sugdos a fáma, először érzi, hogy igazán szerelmes és szívének minden idegszállával szenvedélyesen szeret. Am ekkor sem adatik meg számára a boldogság. Az egyik féltékeny imádó intrikákat sző, hogy Rachelt szerelméről való lemondásra kényszerítse. Rachel családi komédiát játszik el kétségbeesett szerelmese előtt, aki elveszti hitét abban a lényben, aki eddig az üdvöt jelentette számára.

Ez a megkapó színjáték, amelyet Pola Negri művésze tesz nemesebbé, olyan ragyogó keretben pereget le, amelynél nagyvonalúbbat és tökéletesebbet alig láttunk még vásznon. Miként a nagy Rachel felejthetetlen ma-

radt azok előtt, akik játszani látták, épp úgy Pola Negri Rachel alakítása is elmosódhatatlan emléke marad az egész világ filmpublicumának.

E tüneményes filmremeket ma, szerdán mutatja be az Uránia közönségének egy kitűnő vigjáték keretében.

Külön érdekessége a filmnek LUKÁCS PÁL szereplése, akinek ez az első nagyobb szabású amerikai filmje.

„Tricosal” legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb szigetelőanyag. Egyedárusító GRUNHUT és TÁRSA. Telefon 160.

A Bajai Hergermalomban 7 szoba, hall, fürdőszoba, összes mellékhelyiségekből álló modern lakás március 1-re kiadó.

Bérpalota

Nyugati pályaudvarnál modern lífes 42000 pengő hozadékkal háromszáztízezer pengőért eladó, vételár fele rajtahagyható. Tőkebefektetésre igen alkalmas vétel.

FRISS JÓZSEF
Budapesti Értéktőzsde
Telefon József 393—78.

Eladó házhelyek

Állatvásártér, Gyár utca és Gyalog utcákta szolgáló több házhely eladó.

Akik erre igényt tartanak, bővebb felvilágosításért forduljanak

SOMORJAI FERENC

fűszer és csemegekereskedőhöz Várady érsek-ut (Vármegyházával szemben), ahol a házhelyek alaprajzai is megtekinthetők.

Remington

írógépek, elismert legjobb minőségben, 18 havi részletfizetésre.

Képviselő: **Fränkel és Horváthnál**

Csillárok

gyári áron kiárúsítatnak

Bohner és Társai cégnél,

Baja. Telefon 256.

Könnyű, törhetetlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi Hatschek-féle Eternit.

Javításmentes az ETERNIT háztető.

Kapható:

Kizárólag

Goldschmidt

Lajos

fatelepen,
Baja, Sugovica part

BONYHÁDI TAKARÉK TÉGLAGYÁR LERAKATA.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsrajóján Baján.